

6.DÜNYADAKİ ÇATIŞMA BÖLGELERİ

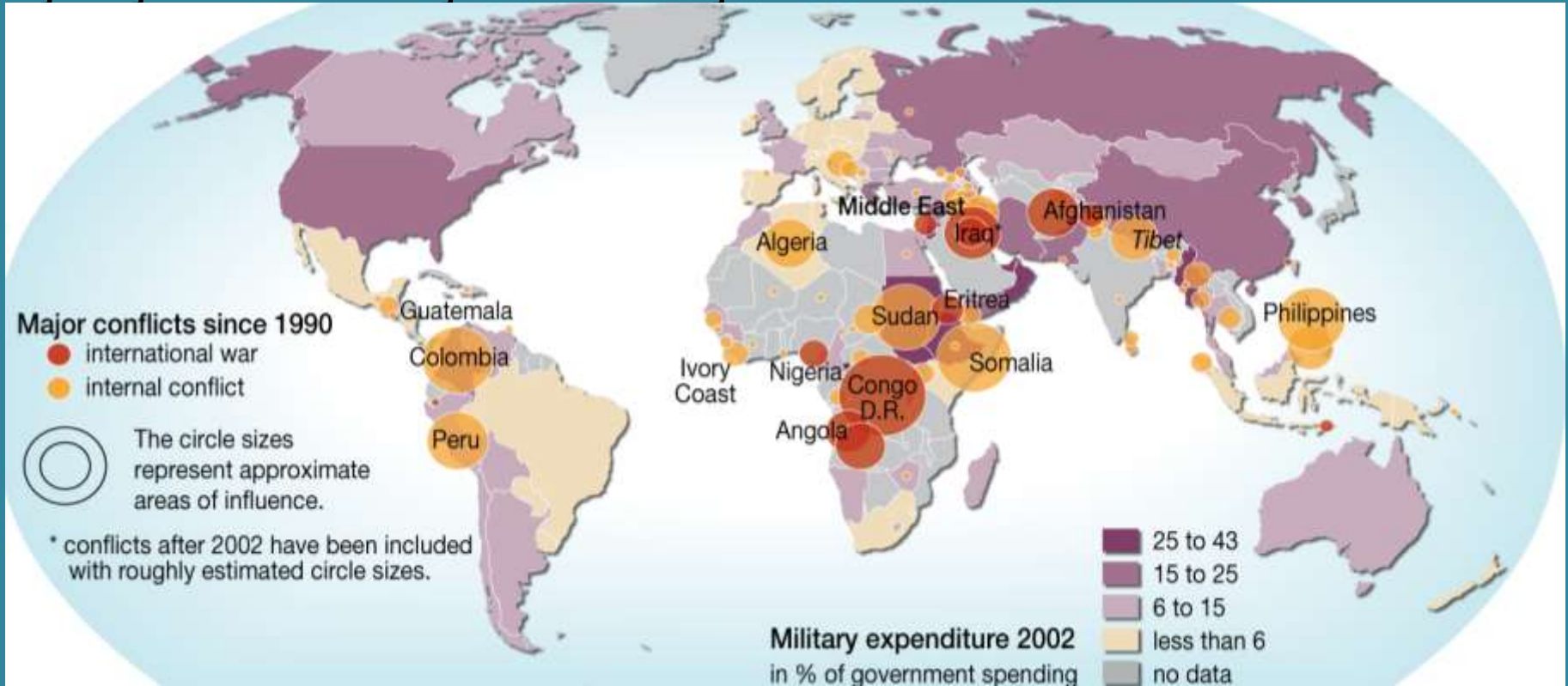
- Kafkaslar
- Orta Asya
- Afrika

DÜNYADAKİ ÇATIŞMA BÖLGELERİ

- Çok eski tarihlerden beri, dünya üzerinde genel bir hakimiyet kurma arayışında olan topluluklar var olmuştur... Ancak, büyük savaşların galipleri bile uzun vadede olumsuz etkilerden kurtulamamıştır.
- Bu nedenle II.Dünya savaşı sonrasında, bağımsızlık mücadelelerinden kaynaklanan savaşlar dışında bir barış sürecine girilmişse de savaş ve çatışmalar tam olarak bitmemiştir.

- Farklı ülkeler ve toplumlar arasında çeşitli nedenlerle çatışmalar ya da bunların büyümesiyle savaşlar ortaya çıkabilmektedir.
- Ekonomik, siyasi ve kültürel nedenlerle çıkan çatışmalar arasında toprakların genişletilme arzusu ya da daha fazla doğal kaynağın hakimiyetini kontrol etme isteği olabilmektedir.
- Bu tür gerekçelerle başlatılan savaşlara “**Ekonomik Nedenli Savaşlar**” denmektedir

- Bunların dışında, ülkedeki gruplar arasında adil bir yönetim sergilenmediğinde “**Siyasi Nedenli Çatışmalar**” olarak kabul edilen çatışmalar çıkabilmektedir.
- Son yıllarda “**Kültürel Nedenli Çatışmalar**” dikkat çekici boyutlarda artmıştır. Dinsel ya da etnik farklılıklar, insan hakları ihlallerinin protesto edilmesiyle başlayan olaylar, çatışma ve savaflara dönüşebilmektedir.

- Ekonomik, Siyasi ya da Kültürel nedenli savaşlar arasında;
  - Irak-Kuveyt,
  - Peru-Şili,
  - İsrail-Suriye-Lübnan,
  - SSCB-Afganistan
  - ve Eski Yugoslavya ülkeleri arasındaki savaşlar,
-
- İç çatışmalar arasında ise; Çin, Hindistan, K.İrlanda, Ruanda gibi ülkelerdeki olaylar ile son dönemde K.Afrika ve Ortadoğu ülkelerinde yaşanan olaylar örnek verilebilir.

- SSCB'nin dağılmasından sonrasında "soğuk savaşın" sona ermesi ve daha sonra başlayan küreselleşme ile dünya genelinde savaş ve çatışmaların ortadan kalkacağı ya da azalacağı düşüncesinin gerçekleşmesi zor görünmektedir.
- Günümüzde; Orta Amerika, Afrika, Balkanlar, Kafkaslar, Orta Asya, Güneydoğu Asya... ekonomik ve sosyal nedenlerle çatışmaların devam ettiği başlıca bölgeler arasındadır...

KAFKASLAR

- SSCB'nin dağılması sonrasında başlayan, istikrarsızlık ve özellikle Hazar Gölü'nün paylaşılması, Kafkaslardaki sorunların başında gelmektedir.
- Dağılma sürecinde, bağımsızlığını kazanan 15 ülke dışındaki, özerk cumhuriyetlerin de bağımsızlık peşinde olması istikrarsızlığı artırmakta zaman zaman çatışmalara dönüşmektedir.
- Çeçenistan, Abhazya, G-K. Osetya ve Dağlık Karabağ bölgesi; Rusya Federasyonu, Gürcistan, Ermenistan, ve Azerbaycan bu sorunların tarafı olan ülkelerdir...

ORTA ASYA

- Orta Asya, özellikle 1980'lerden itibaren Afganistan ve çevresinde ortaya çıkan savaş ve çatışmalarla ön plana çıkmaktadır.
- Farklı etnik ve dinsel gruplardan oluşan Afganistan'da, bu farklılıkların da etkisiyle uzun zamandır süren savaş ve çatışmalar söz konusudur.
- Okuryazar sayısının azlığı, milli gelirin düşüklüğü, ortalama yaşam süresinin kısalığı ve diğer pek çok gösterge Afganistan'daki şartları yansıtmaktadır.

- Tarihi boyunca güçlü ülkeler arasında tampon bir devlet olarak kalan Afganistan, bu dönemlerde de güçlü ve bağımsız bir devlet olamamış, 1919'da bağımsızlığını kazandıktan sonra SSCB'nin işgali ile yeniden dünya gündemine oturmuştur.
- Sovyet işgalinden sonra da iç çatışmaların ve sonrasında Taliban'ın pençesine düşen Afganistan'da sorun halen çözülememiştir.

- Tibet'in, 1950'de Çin tarafından işgal edilmesiyle Orta Asya'da bir başka sorunlu bölge ortaya çıkmış, bu ülke sürgünde bir hükümet kurmuş olsalar da sorun çözülememiştir.
- Çin'in işgali altındaki Doğu Türkistan da bir diğer çatışma alanıdır.
- 1949'dan beri Çin'in katı bir yönetim anlayışı sürdürdüğü bölge, yer altı kaynakları açısından zengin bir bölge olup, bu özellikleri nedeniyle de Çinlilerin iskanı amacıyla kullanılarak etnik yapısı bozulmaktadır.

- **Keşmir Sorunu**; Pakistan, 1947'de Britanya'dan bağımsızlığı kazandığında nüfusunun çoğunluğu Müslüman olduğu için, bu bölgeyi talep etmiştir. Ancak, bölgenin sahibi olan Keşmir Emirliği, Hindistan'a bağlanmak istediği için Hindistan, bölgede hak iddia etmiştir.
- Bölgenin güney kısmı Hindistan'ın **Jammu** ve **Kashmir** Eyaleti olmuş, kuzey kısmı ise Pakistan'ın kontrolü altına girmiş, 1960'ta doğu kısmı, Çin tarafından işgal edilmiştir.
- Pakistan ve Hindistan arasındaki bu sorunlu bölge, 1977'de Pakistan'ın askeri zaferiyle sonuçlanmış ancak, batılı ülkelerin etkisiyle geçmişten beri Pakistan'a ait Keşmir toprakları, iki ülke arasında sorun olmaya devam etmektedir...

- Orta Asya'nın bir başka sorunlu bölgesi de (Seylan) **Sri Lanka**'dır. 1947'de bağımsızlığını kazandıktan sonra, etnik yapıları gözetilerek 1956'da singali dili resmi dil olarak kabul edilmesiyle, buna itiraz eden Tamiller tarafından 1958'de başlatılan çatışmalar, 1983'de ayrı bir devlet kurma iddiasıyla iç savaşa dönüşmüştür.

- Büyük can kayıplarına neden olan (70.000 kişi) çatışmalardan sonra 2009 yılında, kanlı ve Büyük bir yenilgiye uğrayan Tamiller, teslim olmuşlarsa da, bölgede sorunun çözüldüğü zamanla anlaşılacaktır.

AFRİKA

- Afrika, bölgesel barışın bilinen nedenlerle tehdit altında olduğu bir başka bölgedir.
- **Sudan**; 1956'da bağımsız olan Sudan'ın Darfur bölgesi, Yerlilerle, Arapların yaşadığı bölgenin su ve otlaklarının paylaşılması sorunu, doğal sebeplerin de etkisiyle çatışmalara dönüşmüştür.
- Bu bölgede; 6 milyon nüfusun yaklaşık 2.5 milyonu çatışmalardan etkilenmiş, yüzbinlerce insan ölmüş ve 1.5 milyon insan mülteci kamplarında çok zor koşullarda yaşamak zorunda kalmıştır.

- Batı Sahranın bağımsızlığı için mücadele eden **Polisario Cephesi**'nin, İspanya'nın çekilmesiyle, bölgenin hakimiyetini ele almadan bölge; **Fas** ve **Moritanya** tarafından işgal edilmiş, bu da önemli çatışmalara yol açmıştır.
- 1978'de Moritanya'nın çekilmeyi kabul etmesinden sonra, 1991 yılına kadar Fas'la savaşmıştır.
- Fas, tarihi bağları ve zengin fosfat yataklarından dolayı bu alanı terk etmemektedir. Halen Batı Sahra'nın, yönetimi Fas'ın kontrolündedir.

- Afrika'nın kuzeyinde bulunan ülkelerin son dönemde yeni bir çatışma ve savaş ortamına sürüklenmişlerdir.
- Bu durum; kötü yönetim, kültürel farklılıklar, bölgesel istikrarsızlık ve özellikle yabancı devletlerin politikalarının bir sonucu olarak ortaya çıkan ve ne şekilde sonuçlanacağı belli olmayan bir serüvene dönüşmüştür.